

De Stijl a sztuka polska

To ostatnia z serii ekspozycji organizowanych przez Muzeum Sztuki w 2017 roku w ramach obchodów stulecia awangardy w Polsce, których celem jest spojrzenie na nowo na jej spuściznę. Wybór tematu, a więc pokazanie kontaktów i powiązań w sztuce holenderskiego De Stijl z polskimi grupami/artystami awangardowymi, jest istotny z dwóch przyczyn. Po pierwsze przybliży wątek, który do tej pory, wobec dominującej w największych opracowaniach historii polskiej awangardy wykładni o kluczowym wpływie konstruktywizmu rosyjskiego na polską awangardę, był usuwany na plan dalszy. Po drugie zaś, odwołuje się do zagadnień istotnych w projektach awangardy, której głównym celem było stworzenie zupełnie nowej kultury plastycznej, przekształcenie i ulepszenie otaczającego świata, między innymi przez projektowanie architektury, wnętrz i mebli.

Na wystawie znajdzie się około 130 obiektów: rzeźb, obrazów, rysunków, a także makiet, rekonstrukcji oraz zdjęć archiwalnych. Kolekcje, z których pochodzą dzieła: Van Abbemuseum, Eindhoven; Het Nieuwe Instituut, Rotterdam; Centraal Museum, Utrecht; Stedelijk Museum, Amsterdam; Roberto Polo Gallery, Bruksela; Muzeum Architektury we Wrocławiu; Fundacja Polskiej Sztuki Nowoczesnej, Warszawa; Marzona Archive, Berlin, kolekcje prywatne i kolekcja własna Muzeum Sztuki.

Artyści/Artystki: Barbara Brukalska, Stanisław Brukalski, Theo van Doesburg, Jean Gorin, Vilmos Huszár, Katarzyna Kobro, Bohdan Lachert, Bart van der Leck, Willem van dem Leusden, Piet Mondrian, César Domela Nieuwenhuis, Gerrit Thomas Rietveld, Karl Peter Röhl, Kurt Schwitters, Henryk Stażewski, Władysław Strzemiński, Helena Syrkus, Szymon Syrkus, Józef Szanajca, Krystyna Tołłoczko-Różyska, Jo Uiterwaal, Georges Vantongerloo i inni.

Kuratorki: Paulina Kurc-Maj, Anna Saciuk-Gąsowska

Ważne: wraz z otwarciem wystawy "Organizatorzy życia", po powrocie dzieł z Madrytu, ponownie otwarta zostanie Sala Neoplastyczna i wystawa wokół niej, czyli "Sala Neoplastyczna. Kompozycja Otwarta". Słynne pomieszczenie zostanie odtworzone w "klasycznym kształcie" i na czas wystawy "Organizatorzy życia" stanie się jej nieodłączną częścią, którą widzowie po zobaczeniu nowej ekspozycji koniecznie powinni odwiedzić, aby zobaczyć projekt Strzemińskiego i prace innych artystów związanych z neoplastycyzmem.

25 XI o godz. 17.30 w ms2 w Manufakturze odbędzie się wykład prof. Marka Wieczorka, który przybliży ruch De Stijl i jego wpływ na modernistycznych artystów oraz ugrupowania w Europie od lat 20.-30. XX wieku po zglobalizowaną sztukę współczesną. Tytuł wystawy przywołuje termin *Longue durée* (długie trwanie), opracowany przez francuskiego historyka Fernanda Braudela dla, jego zdaniem, najważniejszych impulsów wywołujących trwałe zmiany w strukturze społeczeństw: czynników gospodarczych i ideowych. Odwołując się do tego terminu autor opowiada o estetycznych i etycznych założeniach twórczości kluczowych postaci holenderskiej awangardy. W jego prelekcji znajdzie się też próba odpowiedzi na pytania o paradygmat i przyczyny warunkujące długotrwały wpływ tego kierunku oraz siłę oddziaływania takich postaci, jak Piet Mondrian, czy Gerrit Rietveld.

Marek Wieczorek, profesor nadzwyczajny Nowoczesnej i Współczesnej Historii Sztuki w University of Washington w Seattle. Specjalizuje się w sztuce Mondriana i De Stijl oraz wczesnej awangardy lat 20. XX wieku. Publikował na temat twórczości Mondriana, De Stijl, Georgesa Vantongerloo,

Gerharda Richtera, sytuacjonizmu i bioartu. Był kuratorem wystaw w Europie i Stanach Zjednoczonych. Współpracował przy takich ekspozycjach, jak: Für eine neue Welt. Georges Vantongerloo 1886-1965 und seine Kreise von Mondrian bis Bill (Stiftung Wilhelm Lehmbruck Museum, Duisburg; Gemeentemuseum, Den Haag, 2009-2010), De Stijl (Centre Georges Pompidou, Paris 2010) oraz Mondrian and his Studios (Tate Liverpool, 2014). W 2016 współorganizował międzynarodowe sympozjum De Stijl and its Legacy at 100 poświęcone ruchowi De Stijl w Rijksmuseum w Amsterdamie.